

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Masarykova cesta 16, 1000 Ljubljana

gp.mizs@gov.si

Številka: 511-17/2020/78

Ljubljana, 4. 5. 2022

EVA:

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE
SLOVENIJE

gp.gs@gov.si

ZADEVA: Načrt razvoja raziskovalne infrastrukture 2030 (NRRi 2030) – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17), 33. člena Zakona o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti (ZZrID, Uradni list RS, št. 186/21) in Resolucije o znanstvenoraziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije 2030 (ReZrIS30, Uradni list RS, št. 49/22) je Vlada Republike Slovenije na ... seji pod točko ..., dne sprejela naslednji sklep:

1. Vlada Republike Slovenije sprejme Načrt razvoja raziskovalne infrastrukture 2030 (NRRi 2030).

mag. Janja Garvas Hočevar
v. d. generalne sekretarke

Sklep prejmejo:

- Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport
- Ministrstvo za zunanje zadeve
- Ministrstvo za finance
- Služba vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

/

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- dr. Mitja Slavinec, državni sekretar
- dr. Tomaž Boh, Generalni direktor Direktorata za znanost
- dr. Albin Kralj, sekretar, Sektor za znanost

3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:

/

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

/

5. Kratek povzetek gradiva:

Pri pripravi NRRI 2030 so bile upoštevani rezultati v preteklem desetletju kot tudi nove mednarodne in nacionalne okoliščine na področju raziskovalne infrastrukture oziroma znanosti in raziskav. Pri pripravi načrta se je izkazalo, da na področju raziskovalne infrastrukture ni treba ponavljati celotnega procesa, ki se začel pred desetimi leti, temveč predvsem upoštevati, posodobiti in nadgraditi že obstoječe temelje. NRRI 2030 revidira vse segmente (ne le posameznih sekcij, kot je bilo npr. v primeru Revizije 2016), torej tako prednostne mednarodne projekte kot tudi nacionalna prednostna področja v okviru raziskovalnih infrastruktur. V nadaljevanju sledita še predstavitev in opredelitve povezav med NRRI 2030 in Strategijo pametne specializacije ter predstavitev različnih načinov financiranja raziskovalnih infrastruktur.

Prvi in največji sklop NRRI 2030 prinaša predstavitev prenovljenega seznama prednostnih mednarodnih projektov in prenovljenega seznama že implementiranih projektov (t. i. »landmarkov«), to je projektov, v katere se je Slovenija formalno že vključila in s tem sprejela mednarodne in nacionalne obveznosti za njihovo izgradnjo oziroma delovanje. V tem kontekstu je podan pregled o napredku implementacije posameznega mednarodnega projekta / landmarka kot tudi projekcija za nadaljevanje. Slovenija se je do sedaj uspešno vključila v 18 prednostnih mednarodnih projektov: BBMRI, CERIC, CESSDA, CLARIN, CTA, DARIAH, EATRIS, ELIXIR, EPOS, ESS, Euro-Biomaging, ILL, LifeWatch, PRACE in SHARE; Slovenija sodeluje pri izgradnji BELLE II v Tsukubi na Japonskem in pri izgradnji Centra FAIR v Darmstadt v Nemčiji; v letu 2017 je Slovenija postala tudi pridružena članica CERN. Preko kohezijskega projekta HPC RIVR se je Slovenija vključila tudi v evropski vodilni projekt na področju računskih zmogljivosti EuroHPC. Na poziv za izraz interesa za nove projekte v NRRI 2030 je bilo podanih 13 predlogov, od katerih jih je 5 doseglo kriterije za vključitev: EMBRC, GUIDE, Instruct, Operas in RESILIENCE. Na posodobljenem prednostnem seznamu mednarodnih projektov so še projekti E-RISH in dosedanja projekta v nastajanju eLTER in METROFOOD, ni pa več projektov ISBE in European XFEL ali EuroFEL.

V drugem ključnem sklopu novega NRRI je predstavljen revidiran seznam 12 prednostnih nacionalnih področij. Ta vsebinsko bistveno ne odstopajo od seznama iz NRRI 2011-2020, gre predvsem za bolj jasno definirane in posodobljene prvotne prioritete. Pomembnejši novi poudarki so na področjih infrastrukture za kvantne ter fotonske materiale in tehnologije, umetno inteligenco, pametna mesta, gozdarstvo, hrambo in dostop do digitalnih virov v povezavi z »Evropskim oblakom za odprto znanost« (EOSC) ter človeške genomike v povezavi z evropsko pobudo »1+milijonov genomov« (1+MG).

Vladno gradivo nima neposrednih dodatnih finančnih posledic, predstavljena so načrtovana javnofinančna sredstva za že tekoče zadeve.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna	NE

	- razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR: (Samo če izberete DA pod točko 6.a.)		

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
3330 MIZŠ	3211-11-0060 Mednarodne članarine	567710 Članarine v mednarodnih in medvladnih organizacijah	1.860.000	2.980.000
3330 MIZŠ	3330-14-0007 Mednarodno znanstveno sodelovanje	569410 Programi mednarodnega znanstvenega sodelovanja	150.000	297.480
3330 MIZŠ	3211-09-0005 Podpora raziskovalni infrastrukturi – projekt FAIR	570410 Raziskovalna oprema	2.740.000	2.630.000
3330 MIZŠ	3330-19-0003 Ustanoviteljske obveznosti in infrastrukturni programi	160171 Raziskovalno razvojna dejavnost	2.520.000	2.800.000
SKUPAJ			7.270.000	8.707.480

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki		Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
OBRAZLOŽITEV:				
<p>NRRI se bo izvajal v okviru zagotovljenih pravic porabe v finančnem načrtu Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport.</p> <p>V letu 2022 je v ta namen rezerviranih 7.270.000 evrov, in sicer za:</p> <ul style="list-style-type: none"> – članarine v mednarodnih raziskovalnih infrastrukturah v višini 1.860.000 evrov, od tega za CERN 1.500.000 evrov (proračunska postavka 567710 Članarine v mednarodnih in medvladnih organizacijah); – za stroške raziskave SHARE 150.000 evrov (proračunska postavka 569410 Programi mednarodnega znanstvenega sodelovanja); – za stroške v okviru projekta FAIR 2.740.000 evrov (proračunska postavka 570410 Raziskovalna oprema) – za stroške izvajanja mednarodnih raziskovalnih infrastruktur NRRI / ESFRI 2.520.000 evrov (proračunska postavka 160171 Raziskovalno razvojna dejavnost). <p>V letu 2023 je načrtovano povečanje zneska predvsem zaradi povečanja članarine za CERN na 2,5 mio evrov in vključitve v potencialne nove mednarodne NRRI projekte (PP 567710), načrtovanega povečanega sofinanciranja v okviru infrastrukturnih programov na Javni agenciji za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije (PP 160171) ter višjih stroškov raziskave SHARE (PP 569410).</p> <p>V predlogu za NRRI 2030 so, kjer je mogoče, podane okvirne ocene za vključitev v posamezne mednarodne projekte na področju raziskovalne infrastrukture ali za realizacijo v okviru prednostnih področij nacionalne raziskovalne infrastrukture. Za vsako dejansko vključitev v nov mednarodni projekt s prednostnega seznama se predvideva priprava posebnega vladnega gradiva, kjer bodo podrobno predstavljene finančne posledice za konkretni projekt, včlanitev pa bo mogoča, če bodo za to zagotovljena sredstva v finančnem načrtu MIZŠ. Financiranje prednostnih področij nacionalne raziskovalne infrastrukture je predvideno iz sredstev Strukturnih skladov in pri tem sledi predvidenim postopkom v tem okviru.</p>				
7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:				
(Samo če izberete NE pod točko 6.a.)				

Kratka obrazložitev

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

- pristojnosti občin,
- delovanje občin,
- financiranje občin.

NE

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

- Skupnosti občin Slovenije SOS: **DA/NE**
- Združenju občin Slovenije ZOS: **DA/NE**
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: **DA/NE**

Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:

- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:

NE

(Če je odgovor NE, navedite, zakaj ni bilo objavljeno.)

(Če je odgovor DA, navedite:

Datum objave:

V razpravo so bili vključeni:

- nevladne organizacije,
- predstavniki zainteresirane javnosti,
- predstavniki strokovne javnosti.
- .

Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte):

Upoštevani so bili:

- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje:

Poročilo je bilo dano

Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o ..., kar je navedeno v predlogu predpisa.)

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	NE
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	NE
prof. dr. Simona Kustec MINISTRICA	

PRILOGA 1 (jedro gradiva):

- Obrazložitev
- Načrt razvoja raziskovalne infrastrukture 2030 (NRRI 2030)

OBRAZLOŽITEV

1. Namen in cilji NRRI 2030

Načrt razvoja raziskovalne infrastrukture za strateško obdobje do 2030 (v nadaljevanju: NRRI 2030) se pripravlja zaradi izteka Načrta razvoja raziskovalne infrastrukture 2011-2020 (št. 63000-2/2014/4, z dne 28. 4. 2011) in Revizije 2016 (Sklep Vlade RS št. 63000-2/2016/3, z dne 14. 12. 2016) (v nadaljevanju: Revizija NRRI 2016) kot izvedbenega dokumenta Resolucije o raziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije 2011-2020 (Uradni list RS, št. 43/11) (v nadaljevanju: RISS). NRRI 2030 je pripravljen na podlagi 33. člena Zakona o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti (ZZrID, Uradni list RS, št. 186/21) in Resolucije o znanstvenoraziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije 2030 (ReZrIS30, Uradni list RS, št. 49/22).

NRRI 2030 je vsebinsko usklajen z zadnjo revizijo prednostnega seznama mednarodnih projektov Evropskega strateškega foruma za raziskovalne infrastrukture (v nadaljevanju: ESFRI Roadmap 2021). V obdobju do 2030 se načrtuje revizija, ki bo predvidoma izvedena do leta 2026, njen termin pa bo prilagojen časovnemu načrtu naslednje revizije ESFRI Roadmapa v letu 2025.

NRRI 2030 je skladen z namenom in cilji ReZrIS30, ki opredeljuje sodobno, konkurenčno in dostopno raziskovalno infrastrukturo (RI) kot eno od ključnih orodij za odlično znanost in karierni razvoj. Brez raziskovalnih infrastruktur ni kakovostnih raziskav in pomembnih odkritij in tudi ne zelenega razvoja znanosti v Sloveniji, s tem pa tudi ne doseganja in ohranitve ustrezne znanstvene ravni v državi na evropski oziroma svetovno primerljivi ravni.

NRRI 2030 postavlja prioritete Republike Slovenije na področju raziskovalne infrastrukture in služi kot vodilo za implementacijo na tem področju. Za doseganje in ohranitev ravni znanosti v državi na primerljivi evropski oziroma globalni ravni je ključen dostop slovenskih raziskovalcev do velike raziskovalne infrastrukture. Zaradi komplementarnosti in racionalizacije stroškov pa je smiselno, da je večja nacionalna raziskovalna infrastruktura vključena v evropsko mrežo raziskovalnih infrastruktur.

Ključni cilj NRRI 2030 je posodobitev obstoječega prednostnega seznama mednarodnih RI projektov in nacionalnih prednostnih področij, pri čemer se predpostavlja identifikacijo novih projektov oziroma področij, analizo dosedanjega napredka posameznih projektov oziroma področij, finančnih vložkov vanje in ocene njihovih učinkov ter določitev ciljev za naslednje strateško obdobje, vključno z načrtovanjem implementacije in postavitvijo ustreznih podlag za njihovo nadgradnjo ter za vzdržno delovanje in financiranje.

Pri pripravi NRRI 2030 so bile upoštevani rezultati v preteklem desetletju kot tudi nove mednarodne in nacionalne okoliščine na področju raziskovalne infrastrukture oziroma znanosti in raziskav. Pri pripravi načrta se je izkazalo, da na področju raziskovalnih infrastruktur ni treba ponavljati celotnega procesa, ki se začel pred desetimi leti, temveč predvsem upoštevati, posodobiti in nadgraditi že obstoječe temelje. NRRI 2030 revidira vse segmente (ne le posameznih sekcij, kot je bilo npr. v primeru Revizije 2016), torej tako prednostne mednarodne RI projekte kot tudi nacionalna prednostna področja v okviru raziskovalnih infrastruktur.

Največji sklop NRRI 2030 predstavlja prenovljen seznam prednostnih mednarodnih projektov in že implementiranih projektov. V tem kontekstu je podan pregled o napredku implementacije posameznega mednarodnega projekta z dosedanjega seznama kot tudi projekcija za nadaljevanje.

Na seznam se lahko ponovno uvrstijo oziroma na njem ostanejo tudi še neimplementirani stari projekti, ki so izkazali ustrezen napredek na mednarodni in nacionalni ravni, vendar pa je nek neimplementiran projekt na prednostnem seznamu lahko največ 10 let. Med ključnimi vsebinskimi kriteriji za uvrstitev nekega novega mednarodnega projekta na prednostni seznam so poleg znanstvene relevantnosti še možnosti nadgradnje obstoječe raziskovalne infrastrukture in doseganje kritične mase na nacionalni ravni, vpliv raziskovalne infrastrukture na regionalno sodelovanje, primerljivost na evropski in globalni ravni in njena umeščenost v ERA.

Kot implementiran projekt (po vzoru iz Roadmapa ESFRI se ta imenuje »landmark«) se obravnava tisti, v katerega se je Slovenija formalno vključila kot članica in s tem sprejela mednarodne in nacionalne obveznosti za njegovo izgradnjo in/oziroma delovanje. Te projekte po vzoru ESFRI še naprej ustrezno spremljamo, periodično ocenjujemo in zagotavljamo temeljne pogoje za njihovo nadaljnje delovanje, razvoj in dolgoročno vzdržnost. Landmarki so torej projekti, ki kot taki izkazujejo jasno referenco za znanstveno odličnost, nacionalno relevantnost in konkurenčnost na svojem vsebinskem področju.

V drugem večjem sklopu NRRI 2030 je predstavljen revidiran seznam prednostnih nacionalnih področij. Določitev prednostnih nacionalnih področij namreč daje podlago za avtonomen razvoj in financiranje nacionalnih prioritet, ki pa so v praksi večkrat prepletena s prednostnimi vsebinskimi področji iz mednarodnih projektov, katerih implementacija na nacionalni ravni (npr. vzpostavitev nacionalnega vozlišča v okviru mednarodnega projekta) tudi predstavlja pomemben prispevek k nacionalni raziskovalni infrastrukturi.

V nadaljevanju sledi predstavitev in opredelitve povezav med NRRI 2030 in Strategijo pametne specializacije, ki je nujna podlaga za sofinanciranje iz sredstev Evropske kohezijske politike kot enega pomembnejših virov za (so)financiranje področja raziskovalnih infrastruktur v Sloveniji.

NRRI 2030 se zaključuje s predstavitvijo različnih načinov financiranja raziskovalne infrastrukture, tako dosedanjih praks kot preostalih možnosti za to. V primeru implementiranih mednarodnih projektov bo potrebno, poleg sredstev za članarine, tudi nadalje zagotavljati vzdržno financiranje za nemoteno delovanje nacionalnih centrov (vozlišč) in njihovo ustrezno nadgradnjo, kar bo, predvidoma vsaj še v naslednji finančni perspektivi, dodatno okrepljeno s sredstvi iz strukturnih skladov. Načrtuje se umestitev prednostnih mednarodnih NRRI projektov v večletni finančni okvir za obdobje 2021-2027.

2. Dosedanja implementacija in novosti v NRRI 2030

V dosednji implementaciji NRRI sta bila hitrost in doseganje ciljev odvisna predvsem od vsakoletnih proračunskih zmožnosti oziroma javnofinančnih okoliščin v državi, pa tudi od razpoložljivih človeških virov in organiziranosti znanstvenih skupnosti. Razvoj nacionalne raziskovalne infrastrukture se je sofinanciral s strani Javne agencije za raziskovalno dejavnost (ARRS) in s pomočjo sredstev iz Evropskih kohezijskih skladov (ESRR).

Slovenija se je do sedaj uspešno vključila v 18 prednostnih mednarodnih projektov iz prednostnega seznama NRRI 2011-2020 in njegove revizije v 2016 ter se v njih uveljavila kot verodostojna in stabilna partnerica: (po abecednem redu): BBMRI, CERIC, CESSDA, CLARIN, CTA, DARIAH, EATRIS, ELIXIR, EPOS, ESS, Euro-Biomed, ILL, LifeWatch, PRACE in SHARE; Slovenija sodeluje pri izgradnji BELLE II v Tsukubi na Japonskem in pri izgradnji Centra FAIR v Darmstadt v Nemčiji; v letu 2017 je Slovenija postala tudi pridružena članica CERN.

Razvoj nacionalne raziskovalne infrastrukture se je redno sofinanciral preko Javne agencije za raziskovalno dejavnost (ARRS). Sicer pa je Slovenija zasledovala in uresničevala nacionalne cilje na področju raziskovalnih infrastruktur zlasti z uporabo sredstev Evropske kohezijske politike, in sicer v nekaterih primerih neposredno, v več primerih pa tudi posredno preko sofinanciranja nadgradnje nacionalnih vozlišč v okviru mednarodnih projektov, kar so

pravzaprav tudi vložki v prednostna področja nacionalne infrastrukture. S sredstvi Evropske kohezijske politike se je v letih od 2010 do 2013 v višini 43,8 mio evrov financiralo osem centrov odličnosti. V okviru Operativnega programa 2014-2020 (na ravni prednostne osi 1, kjer so vlaganja v raziskovalno infrastrukturo ukrep, namenjen krepitvi infrastrukture za raziskave, inovacije ter zmogljivosti za razvoj odličnosti na tem področju) je bila preko projekta »HPC RIVR« v višini 20 mio evrov sofinancirana nadgradnja računskih zmogljivosti obstoječe raziskovalne infrastrukture na področju visokozmogljivega računalništva (HPC), ki je na voljo za raziskovalno in razvojno delo ter izobraževalne dejavnosti, ki so dostopne po načelu odprte raziskovalne infrastrukture. Preko projekta »Razvoj raziskovalne infrastrukture za mednarodno konkurenčnost slovenskega RRI prostora« (projekt »RI-SI«) v višini 16 mio evrov je bila sofinancirana nadgradnja raziskovalne infrastrukture, ki je potrebna za sodelovanje v sedmih mednarodnih projektih: CERIC, CLARIN, DARIAH, EATRIS, ELIXIR, EPOS in LifeWatch. Preko projekta »RIUM« v višini 29 mio evrov se je sofinancirala nadgradnja raziskovalne infrastrukture Univerze v Mariboru. V okviru pridobljenega EU projekta Teaming je MIZŠ prevzelo obveznost sofinanciranja projekta vzpostavitve vrhunskega laboratorija »Center odličnosti za raziskave in inovacije na področju obnovljivih materialov in zdravega bivanjskega okolja – InnoRenew CoE« v skupni višini 30 mio evrov.

Na področju prednostnih mednarodnih projektov so v skladu z izkazanim napredkom glede na zadnjo revizijo iz leta 2016 dosegli kriterije za landmark sledeči projekti: BBMRI, CTA, EPOS, Euro-Biolmaging in ILL. Na poziv za izraz interesa za nove projekte za vključitev na revidiran seznam prioriteten mednarodnih projektov v NRRI 2030 je bilo podanih 13 predlogov. Po njihovi analizi in intervjujih s prijavitelji glede doseganja ključnih kriterijev, so bili na prednostni seznam mednarodnih NRRI projektov dodani še: EMBRC, GUIDE, Instruct, Operas in RESILIENCE, pri čemer sta EMBRC in Instruct že na mednarodni ravni vzpostavljena projekta iz prednostnega seznama ESFRI (ESFRI »landmarka«), projekti GUIDE, Operas in RESILIENCE pa so novi projekti na prednostnem seznamu ESFRI v 2021 (ESFRI Roadmap 2021). Na posodobljenem prednostnem seznamu projektov NRRI 2030 ostaja projekt E-RISH, nova projekta pa sta še dosedanja projekta v nastajanju eLTER in METROFOOD, na njem pa ni več projektov ISBE in European XFEL ali EuroFEL.

Pri posodobitvi oziroma določitvi prednostnih področij raziskovalne infrastrukture na nacionalni ravni je bilo ključno, kaj oziroma v kaki obliki je na seznamu nacionalnih prednostnih področij še aktualno za prihodnje obdobje in kaj bi bilo potrebno glede na spremenjene okoliščine na tem seznamu spremeniti, dopolniti ali dodati. Na poziv za izraz interesa se je odzvalo 18 JRO s 36 predlogi za prenovljena oziroma nova nacionalna področja. Po analizi odzivov s priporočili zunanjega svetovalnega panela se je pripravil predlog razširjenega seznama prednostnih nacionalnih področij. Posodobljeni seznam vključuje 12 področij, ki pa vsebinsko bistveno ne odstopajo od seznama iz NRRI 2011-2020. Vsa dosedanja področja so ostala aktualna, dovolj široka in vključujoča, nekatera izmed njih so bila vsebinsko dopolnjena ali preoblikovana v več samostojnih področij. Pomembnejši novi poudarki so na področjih infrastrukture za kvantne ter ftonske materiale in tehnologije, umetno inteligenco, pametna mesta, gozdarstvo, hrambo in dostop do digitalnih virov v povezavi z »Evropskim oblakom za odprto znanost« (EOSC) ter človeške genomike v povezavi z evropsko pobudo »1+milijonov genomov« (1+MG).

3. Finančne posledice

Vladno gradivo nima neposrednih dodatnih finančnih posledic, predstavljena so načrtovana javnofinančna sredstva za že tekoče zadeve. NRRI se bo izvajal v okviru zagotovljenih pravic porabe v finančnem načrtu Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport.

V letu 2022 je v ta namen rezerviranih 7.270.000 evrov, in sicer za:

- članarine v mednarodnih raziskovalnih infrastrukturah v višini 1.860.000 evrov, od tega za CERN 1.500.000 evrov (proračunska postavka 567710 Članarine v mednarodnih in medvladnih organizacijah);

- za stroške raziskave SHARE 150.000 evrov (proračunska postavka 569410 Programi mednarodnega znanstvenega sodelovanja);
- za stroške v okviru projekta FAIR 2.740.000 evrov (proračunska postavka 570410 Raziskovalna oprema)
- za stroške izvajanja mednarodnih raziskovalnih infrastruktur NRRI / ESFRI 2.520.000 evrov (proračunska postavka 160171 Raziskovalno razvojna dejavnost).

V letu 2023 je načrtovano povečanje zneska predvsem zaradi povečanja članarine za CERN na 2,5 mio evrov in vključitve v potencialne nove mednarodne RI projekte (PP 567710), načrtovanega povečanega sofinanciranja v okviru infrastrukturnih programov na ARRS (PP 160171 ter višjih stroškov raziskave SHARE (PP 569410).

V predlogu za NRRI 2030 so, kjer je mogoče, podane okvirne ocene za vključitev v posamezne mednarodne projekte na področju raziskovalne infrastrukture ali za realizacijo v okviru prednostnih področij nacionalne raziskovalne infrastrukture. Za vsako dejansko vključitev v nov mednarodni projekt s prednostnega seznama se predvideva priprava posebnega vladnega gradiva, kjer bodo podrobno predstavljene finančne posledice za konkretni projekt, včlanitev pa bo mogoča, če bodo za to zagotovljena sredstva v finančnem načrtu MIZŠ. Financiranje prednostnih področij nacionalne raziskovalne infrastrukture je predvideno iz sredstev Strukturnih skladov in pri tem sledi predvidenim postopkom v tem okviru. V tem okviru se glede na možnosti načrtuje tudi sofinanciranje s sredstvi Strukturnih skladov, pri čemer gre zlasti za možnost nakupa večje raziskovalne opreme za okrepitev zmogljivosti nacionalnih centrov (vozlišč), vezano pa je na vsebinsko skladnost posameznega projekta s Strategijo pametne specializacije in njegovo regionalno umestitev na nacionalni ravni.

4. Zaključek

Po seznanitvi s predlogom Načrta razvoja raziskovalne infrastrukture 2030 (NRRI) je Vlada Republike Slovenije naprošena, da sprejme NRRI 2030.